

Kisherend Község Helyi Esélyegyenlőségi Programja

2019-2024

Kisherend

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	70
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	74
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	76
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	77
1. A HEP IT részletei	77
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	77
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	79
3. Megvalósítás.....	81
A megvalósítás előkészítése.....	81
A megvalósítás folyamata	81
Monitoring és visszacsatolás.....	83
Nyilvánosság.....	83
Érvényesülés, módosítás	85
4. Elfogadás módja és dátuma.....	86

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kisherend Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés a Helyi Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kisherend, Baranya megye déli részén a Mecsek-hegység és a Villányi-hegység között terül el. Pécestől 20 km-re, Siklóstól is 20 km-re fekszik. 2011 évi kormányzati döntés alapján a Pécsi járáshoz tartozik. Szomszédos községek északkeleten Szemely, Lothárd, Birján keleten Pécsdevecser, Peterd délkeleten Újpetre, délen Vókány, délnyugton Áta, délen Szökéd, északnyugaton Egerág. Vasútvonala nincs. Megközelíthető északról és délről a Pécs-Kozármisleny-Villány közötti úton. Zsáktelepülés lévén nincs átmenő forgalma. A főútról a falut egy 2 km hosszú aszfaltos bekötőúton lehet megközelíteni. Naponta több autóbusz pár köti össze a települést a külvilággal.

A falu lélekszámát tekintve Baranya megye aprófalvai közé tartozik. Az épületek 80%-a a múlt században készült el, így ezek magukon viselik a régi magyar paraszti építkezés jegyeit. Kisherenden egy szántás alkalmával Római kori sírok bukkantak elő. Az ezt követő kutatások során ép téglasír rajzolódott ki benne csontvázzal mellékletek nélkül.

A község neve 1828-ban bukkant fel az írott forrásokban Herendy alakban. A Herend helynév, a magyar Heren, Herin személynévből alakult ki d képzővel. Eredete bizonytalan, de nincs elfogadva az a feltevés sem, mely szerint a magyar Heren elsődlegesen egy iráni néptörédeket jelölt. A megkülönböztető kis előtag azt jelenti, hogy a baranyai Herend kisebb, mint a veszprémi. Történelme során többek közt birtokolta a pécsi püspök és a Batthyány család is. A török hódoltság alatt elnéptelenedett, majd a Rákóczi szabadságharc után népesült be ismét. A múlt század közepétől települt le néhány nem magyar anyanyelvű is. 1930-ban 398, 1970-ben 269 magyar lakosa volt. Templomuk nincsen, csak egy kis imaszobával és haranglábbal rendelkezik a település. A lakosság római katolikus vallású.

Demográfiai adatok

Napjainkban is megfigyelhető országos, és Baranya megye falvaira is jellemző negatív tendenciákhoz képest Kisherend demográfiai mutatói igen előnyös képet mutatnak. Az elmúlt években tapasztalható minimális népességnövekedést a vándorlási nyereség és természetes szaporodás együttesen eredményezte.

Az elmúlt években a statisztikai adatokból kimutatható, hogy Kisherend lakosság számában jelentős változás nem tapasztalható azonban átlagosan stagnáló tendenciát mutat.

Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	190	bázis év
2013	196	103,2%
2014	194	99,0%
2015	191	98,5%
2016	191	100,0%
2017	216	113,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

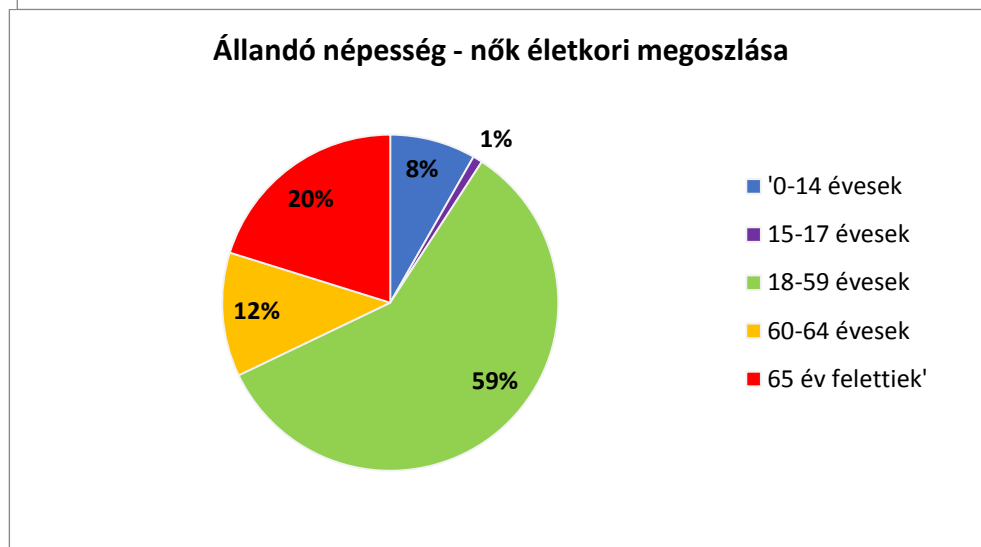
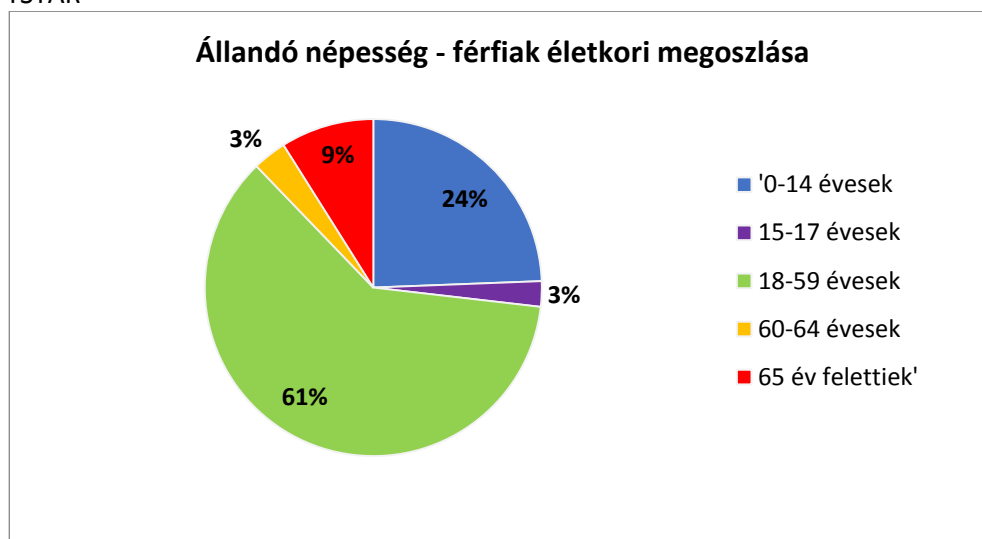

A lakónépesség: az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	123	109	232	53,02%	46,98%
0-2 évesek			10	4,31%	
0-14 éves	30	9	39	12,93%	3,88%
15-17 éves	3	1	4	1,29%	0,43%
18-59 éves	75	64	139	32,33%	27,59%
60-64 éves	4	13	17	1,72%	5,60%
65 év feletti	11	22	33	4,74%	9,48%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség: a bejelentett állandó népesség. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

15-17 éves gyermekek száma

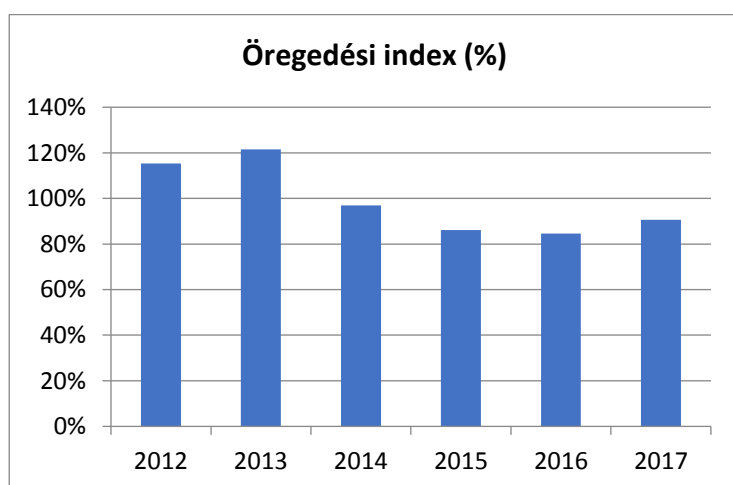
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	na	na	na
16 éves gyermekek száma	na	3	na
17 éves gyermekek száma	5	1	-4
Összesen	5	4	-1

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	30	26	115,38%
2013	34	28	121,43%
2014	31	32	96,88%
2015	31	36	86,11%
2016	33	39	84,62%
2017	29	32	90,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

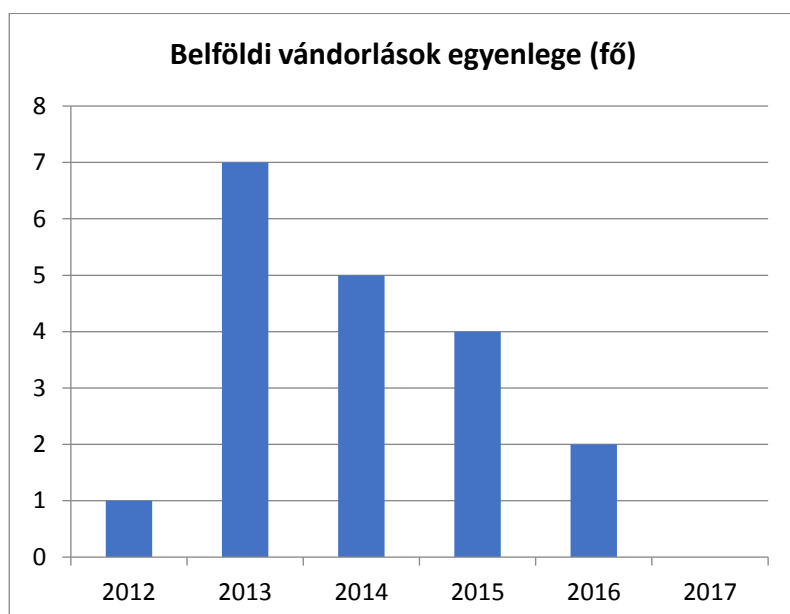
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település elöregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség.

Kisherendről elmondható, hogy a korábbi évekkel ellentétben kiegyensúlyozott a fiatalok és az idősök száma, ami szintén eltér az országos átlaghoz képest.

Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	5	4	1	4,7
2013	12	5	7	31,7
2014	9	4	5	22,62
2015	9	5	4	17,62
2016	6	4	2	8,621
2017	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

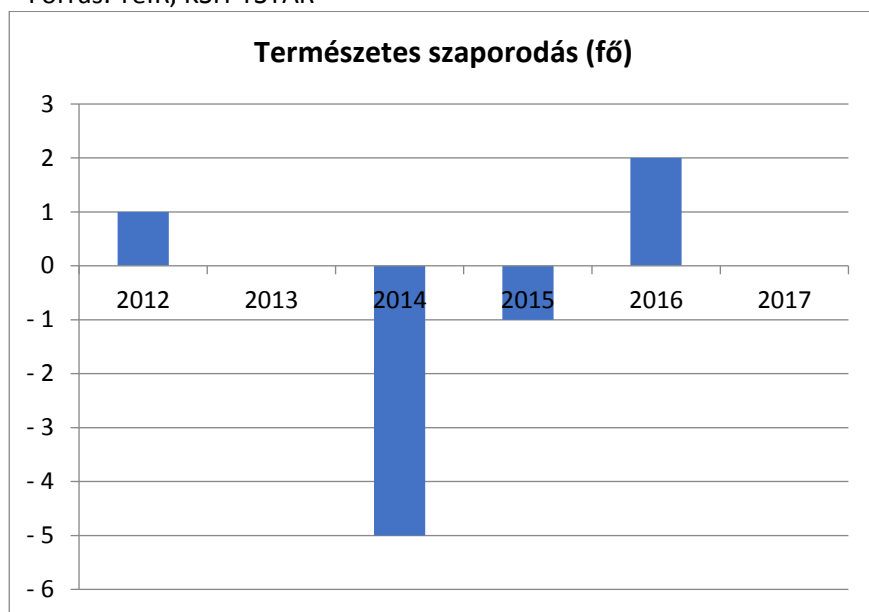

Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Kisherend vonzereje pozitív képet mutat, az odaköltözés jellemző a településre, kiemelkedő a 2013-as év.

Természetes szaporodás

Év	Élvezületek száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	2	1	1
2013	2	na	na
2014	1	6	-5
2015	3	4	-1
2016	4	2	2
2017	2	na	na

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás tekintetében 2016 évben pozitív mutatók jellemzik Kisherend települést, amikor magasabb volt az élve születések száma a halálozások számánál.

Értékeink, küldetésünk

A társadalom minden tagjának joga van arra, hogy korának, képességének, egészségi állapotának megfelelő, más, hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú oktatásban, egészségügyi és szociális ellátásban, lakáshoz való hozzájutásban, közügyekhez való hozzáférésben, közlekedésben részesüljön. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

A mai magyar társadalomban az önkormányzat különös felelőssége, hogy polgárainak esélyegyenlőségét biztosítsa, megszüntetve a diszkrimináció minden lehetőségét.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Elsődleges és legnagyobb értékünk a termőföld. Jó minőségű zöldség és takarmány előállítására alkalmas. A vidéki életforma alapjait generációk óta őrizzük. Értékeink továbbá egy olyan összetartó civil közösség, ami a mai rohanó világban igen ritka. Településünk vezetésének elsődleges célja a lakosság öregedésének megállítása. Egy olyan fejlődőképes falu kialakítása, amely idecsábítja, és a településen tartja a fiatalokat, ami azt jelenti, hogy ide képzelik el a családalapítást, a letelepedést egyaránt. Megteremteni annak a lehetőségét, hogy a vidék ismét vidék lehessen, megtanítani az itt élő aktív lakosságot, hogy saját maguk megtermelhessék az öfenntartáshoz szükséges nyersanyagokat, megszervezni a megtermelt élelmiszer feleslegének értékesítését, ezáltal elősegíteni a mélyszegénységben élők felzárkóztatását, önfoglalkoztatását.

A helyi esélyegyenlőségi program kiemelt figyelmet fordít:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályorientáció megváltoztatására;
- az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
 - a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
- ✓ a program megvalósításának koordinálása,
 - ✓ a program végrehajtásának nyomon követése,
 - ✓ az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
 - ✓ az esélyegyenlőségi terv nyilvánosságának biztosítása;
 - ✓ esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
 - ✓ fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
 - ✓ az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
 - ✓ az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
 - ✓ a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításról.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisherend Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. A beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Kisherend Község Önkormányzatának alapvető célja, hogy a községünk olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terv tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk. Ennek során különös figyelmet fordítva:

- a Magyarország Alaptörvénye (továbbiakban: Alaptörvény)
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az Ebktv.-ben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak az Európai Unió és a nemzeti stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája. a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma,

akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.¹ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A „Legyen Jobb a Gyerekeknek”! Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában is megjelenik, hogy „valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének köteleességét”

Az Alaptörvény XV. cikke tartalmazza a törvény előtti egyenlőséget, a megkülönböztetés tilalmát. Ez az egyenlőség és tilalom általános, azonban nem zárja ki az esélyegyenlőség kiküszöbölésére irányuló intézkedéseket. Sőt, külön védelmet igénylő csoportként emeli ki a nőket, az időseket és a fogyatékossgal élőket, valamint kimondja, hogy az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel is segíteni kell.

Az Alaptörvény ezen szellemiségét az összes, az Önkormányzat által megalkotott rendelet magában hordozza.

Az önkormányzati rendeletek alapján valamennyi célcsoport számára többféle pénzbeli és természetbeni támogatás érhető el. E támogatás keretében az Önkormányzat által támogatandónak ítélt, rendeletben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást.

A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékossgból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság

¹ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk és módosítjuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

Kisherend Község Önkormányzata már megalkotta Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melyben elsődleges alapelv érvényesül, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Kisherend, Baranya megye déli részén a Mecsek-hegység és a Villányi-hegység között terül el. Pécestől 20 km-re, Siklóstól is 20 km-re fekszik. 2011 évi kormányzati döntés alapján a Pécsi járáshoz tartozik. Szomszédos községek északkeleten Szemely, Lothárd, Birján keleten Pécsdevecser, Peterd délkeleten Újpetre, délen Vókány, délnyugton Áta, délen Szőkéd, északnyugaton Egerág. Vasútvonala nincs. Megközelíthető északról és délről a Pécs-Kozármisleny-Villány közötti úton. Zsáktelepülés lévén nincs átmenő forgalma. A főútról a falut egy 2 km hosszú aszfaltos bekötőúton lehet megközelíteni. Naponta több autóbusz pár köti össze a települést a külvilággal.

A falu lélekszámát tekintve Baranya megye aprófalvai közé tartozik. Az épületek 80%-a a múlt században készült el, így ezek magukon viselik a régi magyar paraszti építkezés jegyeit. A telken egy-egy ház hosszan benyúlik a belső részek felé, amelyben egymás mellett több funkciójú helyiség került kialakításra. Az ingatlanok száma 81. Vezetékes víz és gáz van a faluban, vezetékes vízzel a lakosok teljes egészében el vannak látva. A szennyvízkezelés még nem megoldott a településen, de ha pályázati forrás lesz, akkor mindenképp kialakításra kerül. A szilárd hulladék elszállítása is megoldott, heti egy alkalommal szállítják el a szemetet. Szelektív hulladékgyűjtő szigettel is rendelkezik Kisherend. A faluban kábeltelevíziós hálózat nincs, de a lakosság 60%-ának, egy siklósi szolgáltatónak köszönhetően, van internet elérhetőségi lehetősége. A belterületi burkolt utak száma teljes.

Kisherenden óvoda általános iskola nincs. Az oktatást a szomszédos Egerág településen látják el, ahol a háziorvosi és a védőnői szolgálat is elérhető. A háziorvos hetente egy alkalommal rendel az önkormányzati hivatalban kialakított vizsgálóban. Falugondnoki és házigondozói szolgálat is működik, ahol az idős lakosság nagy része ellátásban részesül.

Faluban van egy szépen felújított kultúrház, ahol a közösségi rendezvényeket szokták megtartani, de már többször is volt rá példa, hogy a lakosság egyéni ünnepeit is itt rendezte meg. A fiataloknak van egy klubja és egy konditerme, ahol a szabadidejükben szórakozhatnak. A helyiségeket a fiatalok saját erőből tették rendbe. Egy pályázatnak köszönhetően talán egyedülállóként a környéken, a település rendelkezik egy interaktív múzeum-könyvtárral, ahol a látogatók, nemcsak a településen összegyűjtött emlékeket csodálhatja meg, de kulturált környezetben olvashat és kölcsönözhet könyveket. A könyvtár is rendelkezik internet elérhetőséggel, ami a lakosság részére ingyenes.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A HEP tartalmazza a helyzetelemzést a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok- különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervet, amelyben meghatározásra kerültek a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján készítettük el. A programalkotás során gondoskodtunk a HEP és az Önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók célkitűzéseinek összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet fordítottunk:

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő önkormányzati rendeletek:

- *Kisherend Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról és a szociális szolgáltatásokról szóló 2/2015. (II.18.) önkormányzati rendelete*

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kisherend érvényes szerződéssel rendelkezik a Pécsi Kistérségi Intézményfenntartó Társulás létrehozásáról a szociális és gyermekjóléti feladatok közös ellátására. A társulás keretében a Társult önkormányzatok a meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási ellátási formákat közösen szervezzék meg annak érdekében, hogy a társult települések minden lakója számára lehetőség nyíljon a legkorszerűbb szociális, gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Ennek értelmében Kisherenden a családsegítést, valamint a gyermekjóléti szolgáltatást látták el társulás keretén belül.

A Pécsi Kistérségi Intézményfenntartó Társulás Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 87. §-a rendelkezéseinek értelmében felülvizsgálta a Társulási Megállapodást és 2013. július 1-i hatállyal létrehozta Pécs és Környéke Szociális és Gyermekjóléti Társulását, amelynek Kozármisleny továbbra is tagja maradt. A település a családsegítést és gyermekjóléti feladatokat továbbra is a társulás keretein belül oldja meg az Esztergár Lajos Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ intézményén keresztül.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottság-beli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyerekszámára, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0-17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi, és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány. Az viszont megállapítható, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt, az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A cigányok nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Településünkön a 2011. évi népszámlálás során a lakosság 2,1%-a vallotta magát cigánynak.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatás. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

E terület vonatkozásában tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják:

- *1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról*

A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, Meghatározza a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét. Meghatározza a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- *Családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Cst.)*

A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos hatásköri és eljárási szabályokat.

- *A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)*

A törvény célja a munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.

- *A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény*

A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

- *A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.).*

A törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A törvény meghatározza a megjelölt célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

A jövedelmi és vagyoni helyzet meghatározásához a jelenleg hatályos ellátási formák az alábbiakban meghatározottak. A jövedelem-szerzés, jövedelemhez jutás egyik módja a munkavégzéshez kapcsolódó jövedelemszerzés. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi ügyfélszolgálati iroda 2017. januári hatályosulással összegyűjtötte a Magyar szociális ellátórendszer – meglehetősen szerteágazó – rendelkezéseit. Bizonyos ellátások az időskorúakat érintik, mások a megváltozott munkaképességűeket, a fogyatékosokat, a gyermeket nevelő családokat. Az alábbi felsorolás ellátások jogosultsági feltételeit nem, csak az ellátások formáit tartalmazzák:

I. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény ellátásai

1. szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások
 - a) aktív korúak támogatása
 - b) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
 - c) foglalkoztatást helyettesítő támogatás
 - d) időskorúak járadéka
 - e) ápolási díj
 - f) tartós ápolást végzők időskori támogatása
 - g) települési tám
2. Természetben nyújtott szociális ellátások
 - a) köztemetés
 - b) közgyógyellátás
 - c) egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

II. Az 1993. évi III. törvényben szabályozottakon kívüli ellátások

- a) rokkantsági járadék
- b) megváltozott munkaképességű személyek ellátásai
- c) bányászok egészségkárosodási járadéka
- d) vakok személyi járadéka
- e) házastársi pótlék
- f) házastárs utáni jövedelempótlék
- g) cukorbetegség támogatása
- h) szépkorúak jubileumi köszöntése
- i) súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása
- j) parkolási igazolvány
- k) fogyatékosági támogatás
- l) álláskeresési járadék
- m) nyugdíj előtti álláskeresési segély
- n) keresetpótló juttatás

III. Gyermek után járó ellátások

1. Az 1998. évi LXXXIV. törvényben szabályozott ellátások
 - a) anyasági támogatás
 - b) gyermekgondozást segítő ellátás
 - c) családi pótlék
 - d) magasabb összegű családi pótlék

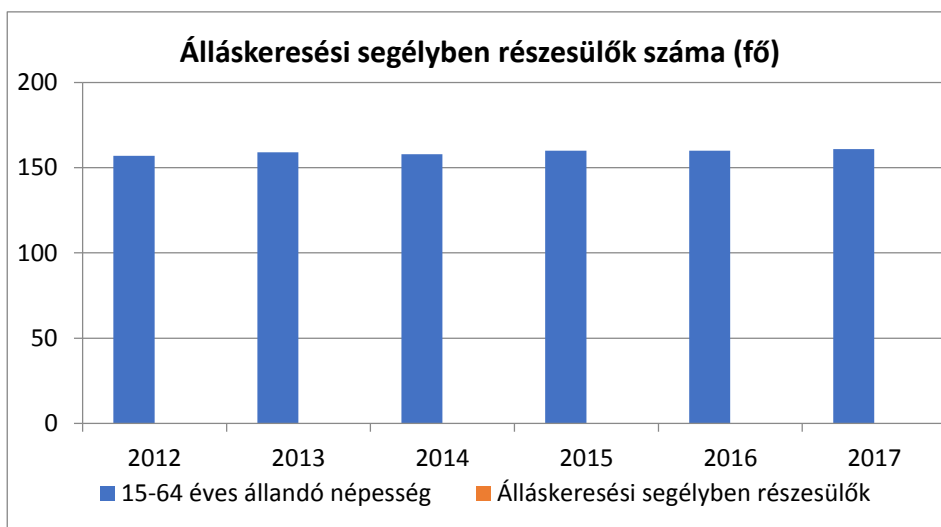
- e) gyermeknevelési támogatás
- 2. A kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. törvényben szabályozott ellátások**
- a) csecsemőgondozási díj
 - b) táppénz
 - c) gyermekápolási táppénz
 - d) gyermekgondozási díj
 - e) baleseti járadék
- 3. Egyéb kedvezmények**
- a) apa munkaidő-kedvezménye
 - b) gyermekek után járó pótszabadság
 - c) családi kedvezmény
 - d) családi járulékkedvezmény
 - e) ingyenes tankönyvellátás
- 4. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény fontosabb ellátásai**
- a) öregségi teljes nyugdíj
 - b) öregségi résznyugdíj
 - c) korhatár előtti ellátás
 - d) korhatár előtti ellátásban részesülők kereső tevékenysége
 - e) rokkantsági nyugdíj
 - f) baleseti rokkantsági nyugdíj
- Hozzá tartozói ellátások**
- a) özvegyi nyugdíj
 - b) árvaellátás
 - c) szülői nyugdíj
 - d) özvegyi járadék

Kisherenden tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	157	na	na
2013	159	na	na
2014	158	na	na
2015	160	na	na
2016	160	na	na
2017	161	na	na

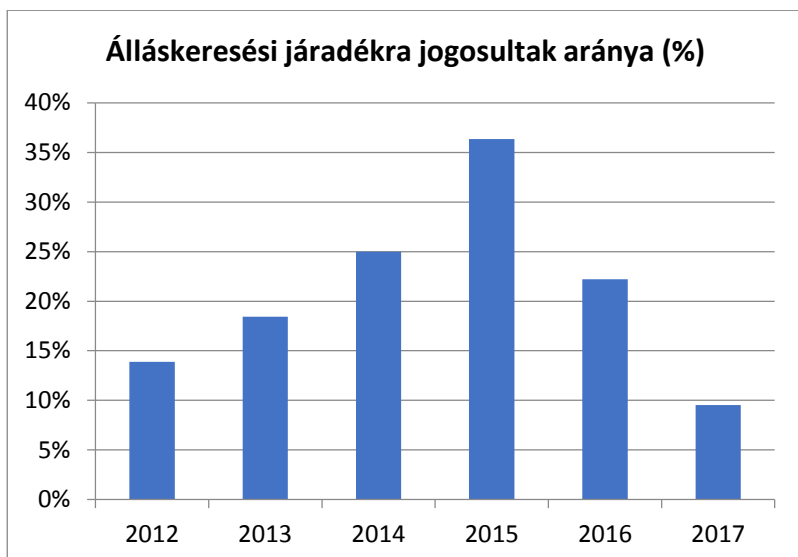
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	9	1,25	13,9%
2013	10	1,75	18,4%
2014	5	1,25	25,0%
2015	3	1	36,4%
2016	5	1	22,2%
2017	5	0,5	9,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra jogosultak köréből kikerültek jelentősen emelik a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számát, tekintettel arra, hogy e két ellátási forma egyidejűleg, párhuzamosan nem vehető igénybe.

Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) – (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	1		0,64%	na	na
2013	2,75		1,73%	na	na
2014	1,25		0,79%	na	na
2015	0,5	na	0,31%	na	na
2016	1	na	0,63%	na	na
2017	0,75	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során:

- közfoglalkoztatást folytat,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Kisherenden is jelen van azon családok száma, amelyet közvetve vagy közvetlen formában megérintett a munkanélküliség problémája. A munkanélküliség és ezzel összefüggésben a szegénység kérdése szinte állandó napirenden van a mai magyar szociális-, foglalkoztatási-, de gazdaságpolitikai intézkedései területén is.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21.§- 23.§

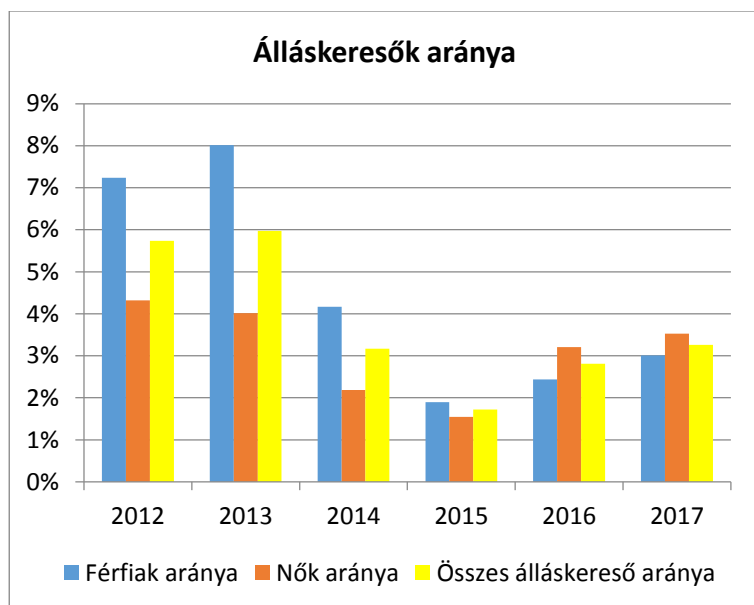
Az Ebktv. címben meghatározott rendelkezései rögzítik, hogy az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz (pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.). Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23.§ biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesíti szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

A táblázatokban megjelenő gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	76	81	157	5,5	7,2%	3,5	4,3%	9	5,7%
2013	78	81	159	6,25	8,0%	3,25	4,0%	10	6,0%
2014	78	80	158	3,25	4,2%	1,75	2,2%	5	3,2%
2015	79	81	160	1,5	1,9%	1,25	1,5%	3	1,7%
2016	82	78	160	2	2,4%	2,5	3,2%	5	2,8%
2017	83	78	161	2,5	3,0%	2,75	3,5%	5	3,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Kisherend esetében a nyilvántartott álláskeresők száma alacsony arányt mutat a lakónépesség számához viszonyítva. Ez esetlegesen a megyeszékhely közelségével is magyarázható.

Az előző évekhez viszonyítva még mindig magasabb a regisztrált álláskeresők körében a férfiak aránya a nőkéhez viszonyítva, azonban az eltérés csökkenő tendenciát mutat.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakóképességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		na	na	na	na	na	na
20 év alatti	Fő	na	0,5	0,25	0,25	0,75	na
	%	na	na	na	na	na	na
20-24 év	Fő	0,5	1	1	0,25	1	1,25
	%	na	na	na	na	na	na
25-29 év	Fő	1,25	1,5	2	1,25	na	0,5
	%	na	na	na	na	na	na
30-34 év	Fő	3	1	0,5	na	0,75	na
	%	na	na	na	na	na	na
35-39 év	Fő	1,75	0,75	0,5	na	0,25	na
	%	na	na	na	na	na	na
40-44 év	Fő	0,75	1,5	0,25	0,5	0,25	1
	%	na	na	na	na	na	na
45-49 év	Fő	0,5	1,25	0,25	na	1	0,5
	%	na	na	na	na	na	na
50-54 év	Fő	1	2	0,25	0,25	0,5	na
	%	na	na	na	na	na	na
55-59 év	Fő	0,25	na	na	0,25	na	na
	%	na	na	na	na	na	na
59 év feletti	Fő	na	na	na	na	na	na
	%	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek közül a legnagyobb számot a 20-24 éves korosztály teszi ki.

A fiatalok elhelyezkedése nehézségekbe ütközik. Nincs tapasztalatuk, gyakorlatuk, a fiatal nők gyermekvállalás előtt állnak, ami miatt a munkáltató nem szívesen alkalmazza őket.

A tábla adatai alapján az 55-59 év közötti munkanélküliek száma indokolható többek között azzal, hogy az utóbbi években a szociális és egészségügyi rendszerben változás következett be.

Sokan a rokkantsági nyugdíj elvesztése miatt kezdik meg a munkaügyi központtal való kapcsolattartást.

Ez a közfoglalkoztatási programok regisztrált munkanélküliek számában jelentkező csökkenésével ellentétes hatást jelent.

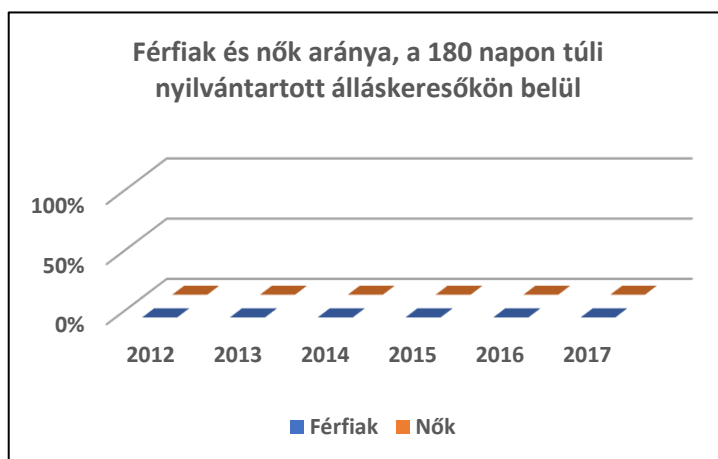
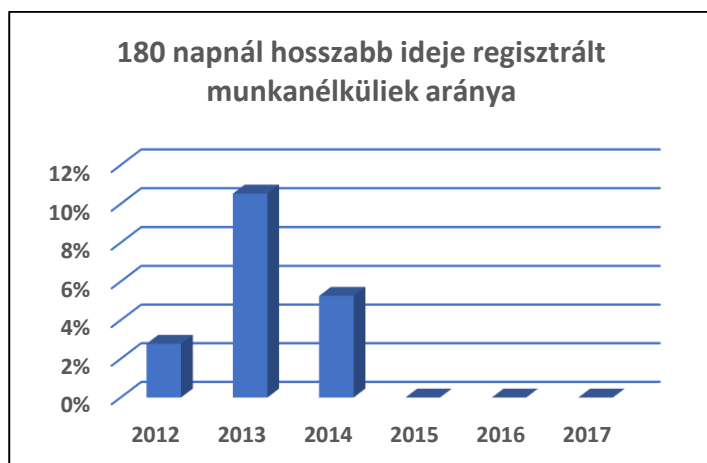
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek

száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	2,78	na	na	0	na	na
2013	10,53	na	na	0	na	na
2014	5,26	na	na	0	na	na
2015	na	na	na	0	na	na
2016	na	na	na	0	na	na
2017	na	na	na	0	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatban szereplő adatok azonban nem pontos mutatói a munkanélküliek számának, hiszen azok csak az egy adott év során nyilvántartásba kerülő, illetve szereplő személyek számát mutatják. A

szociális területen dolgozók tapasztalatai szerint még mindig és nem kevés számban, vannak olyanok, akik tartósan munkanélküliek, de a nyilvántartásokban nem jelennek meg.

A mutatók és a szakemberek véleménye alapján az utóbbi években megnőtt a fiatal munkanélküliek száma is, amelynek oka lehet egyrészt a tankötelek változása, illetve megnőtt az iskolát elhagyó és nyilvántartásba kerülő, munkát kereső fiatal. Másik magyarázat lehet, hogy a 25 éven aluli, egy éves munkaviszonnyal nem rendelkezők a pályakezdők nyilvántartásába kerülnek. Az aktív korúak ellátására való jogosultság egyik alapfeltétele, a munkaügyi központtal való egy éves együttműködés, amely miatt munkaviszony hiányában ez a korosztály bekerül a nyilvántartásba.

A rendszeres munkavégzési és tanulással kapcsolatos minták hiánya a szocializáció során, a kortársak túlzott befolyása az életvezetés tekintetében a felnőttekkel szemben, a média hatása, a devianciák, vagy a megfelelő oktatási intézmények hiánya egyes térségekben mind olyan tényezők, amelyek megnehezítik vagy akár megakadályozzák a munkaerőpiacra való beilleszkedést.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottság

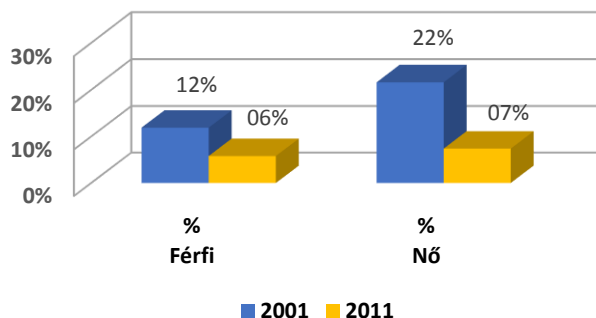
Az alacsony képzettséggel rendelkezők, a mélyszegénységben élők közül sokan alkalmi munkákból szeretnének megélni, azonban az utóbbi négy évben az ilyen munkalehetőség erősen lecsökkent, így ezeknek az embereknek az életszínvonala meredeken esett. Ezért azok az alacsony képzettségű munkavállalók, akik eddig az építőiparban napszámosként el tudtak helyezkedni -és ezzel megközelítőleg elfogadható jövedelemmel is rendelkeztek-, jelenleg fizetés nélkül, csak a gyermekek után kapott ellátásokból kénytelenek megélni.

Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	88,1%	78,4%	11,9%	21,6%
2011	94,2%	92,6%	5,8%	7,4%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

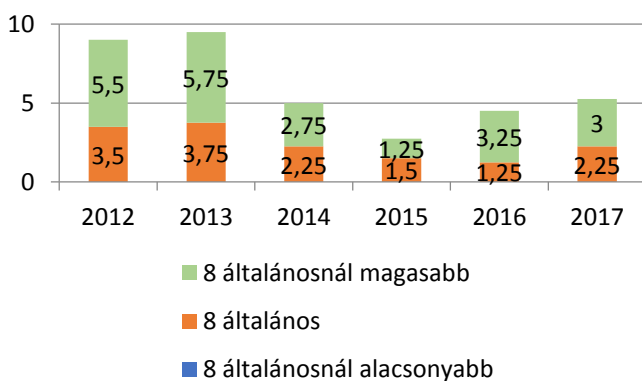

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	9	0	0,0%	3,5	38,9%	5,5	61,1%
2013	10	0	0,0%	3,75	39,5%	5,75	60,5%
2014	5	0	0,0%	2,25	45,0%	2,75	55,0%
2015	3	0	0,0%	1,5	54,5%	1,25	45,5%
2016	5	0	0,0%	1,25	27,8%	3,25	72,2%
2017	5	0	0,0%	2,25	42,9%	3	57,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Az alacsony iskolai végzettség, iskolázatlanság a mélyszegénységben élők körében igen jellemző, elsősorban a családi minta átörökítése, a támogatottság hiánya miatt.

Az adatok alapján az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nők aránya magasabb a férfiakéhoz képest. Jól tükröződik, hogy a célcsoport női tagjai ebben az életkorban valószínűleg gyermekvállalás miatt kikerülnek az iskolából, s később sem szerzik meg az alapvégzettséget.

Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	na
2013	0	0	na
2014	0	0	na
2015	0	0	na
2016	0	0	na
2017	0	0	na

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. A településen nincs általános iskolai felnőttképzés.

Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0		na		na		na	
2013	0		na		na		na	
2014	0		na		na		na	
2015	0		na		na		na	
2016	0		na		na		na	
2017	0		na		na		na	

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település.

Középfokú felnőttoktatásra a vonzáskörzetben, a közelben lévő megyeszékhelyen van mód, azonban a kisherendi adatokról a statisztikák nem tartalmaznak elkülönített adatokat.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási programok időtartama változatosak. A bennük résztvevő, a Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya által regisztrált álláskeresőknél, mint intézményi takarítók és kiségitők, egyéb takarítók és többnyire, mint közterület karbantartók vesznek részt a programokban.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2014	2		0	0%
2015	2		0	0%
2016	2		0	0%
2017	2		0	0%

A táblázat adatai arra világítanak rá, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának.

Kisherend önkormányzata minden évben szervez közfoglalkoztatást, ami az évek óta elhelyezkedni nem tudók számára segítséget jelent.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A legtöbb munkavállaló a 20 km-re levő megyeszékhelyen dolgozik. A buszközlekedés ilyen zsáktelepüléshez képest, mint Kisherend kielégítő. Reggel 5 órától óránként közlekedik buszjárat. Délután hazafelé pedig 15 órától szintén óránként jár tömegközlekedés. A vonat itt nem elérhető, mert nincs a közelünkben kiépített vasútvonal. Tudomásunk szerint a Pécssett dolgozóknak a munkáltatója, ha nem is teljes egészében, de támogatja a tömegközlekedés költségeit.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kisherenden nincsenek fiatalok foglalkoztatását elősegítő programok. A megyeszékhelyre járnak a fiatalok középiskolába, illetve felsőoktatásban is jelentős részük ott tanul, így a nagyvárosban szerveződő programokon vesznek részt.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Ezekhez a programokhoz is elsősorban a közeli megyeszékhelyen férhet hozzá a lakosság. Helyben nem szerveződnek foglalkoztatási programok, a felnőttképzéshez is az egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz a lakónépesség a megyeszékhelyen működő Munkaügyi Központon keresztül jut hozzá.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Kisherend területén kevés roma család él, közülük alacsony a munkanélküliek száma. Az idősebbek saját jogú nyugdíjjal, a fiatalabbak munkahellyel rendelkeznek. A munkanélküliek közfoglalkoztatásban vehetnek részt.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.²

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazzák, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni. ”A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete

indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”

Sok munkavállalótól hallani azt a panaszt, hogy az álláshirdetésre való jelentkezéskor megkérdezik a korát, azt, hogy vannak-e gyermekei, illetve azt, hogy milyen messziről járna be dolgozni. Ezzel a 45 év feletti korosztály, a kisgyermekes, illetve gyermeket vállalni kívánó nők szinte azonnal el is esnek a munkalehetőségtől. A cigány származású emberek pedig arra panaszkodnak, hogy amint meglátják őket, már „be is telt” a meghirdetett álláshely.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó jelzés Kisherend Község Önkormányzatához nem érkezett.

¹ http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A 3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet pontban rögzített ellátásokra jogosultak a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelő személyek. Az ellátások megállapításáról a járási hivatalok, a kormányhivatalok, a települési önkormányzat képviselő-testülete jogosult.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §-alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató számára.

Az álláskereső ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

Kisherenden a nyilvántartott álláskeresők közül alacsony az álláskeresői segélyben részesülők száma, a rendszeres jövedelem nélkül élők kis százalékban jutnak hozzá ehhez a támogatáshoz. A segélyben részesülők alacsony száma nem feltétlenül azt jelenti, hogy csökken a munkanélküliség, hanem, hogy a szigorodó törvényi feltételeknek egyre kevesebben felelnek meg.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Kisherenden 81 ingatlan van. Bérlakás a településen nincs. Más ingatlan, ami lakhatási célokra is megfelelne, nincs.

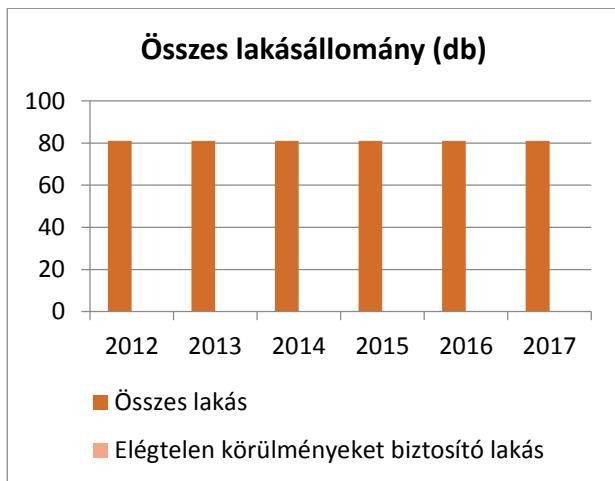
A város egészére a rendezettség jellemző. Igaz ez a régi falura is, de különösen elmondható a már jóval nagyobbá vált új településrészekre is.

Kisherend elektromos hálózattal teljes egészében ellátott. A vezetékes ivóvíz-hálózatba minden ház bekötésre került. Szennyvízcsatornával nem rendelkezik a település.

Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	81	0	0	0	0	0	0	0
2013	81	0	0	0	0	0	0	0
2014	81	0	0	0	0	0	0	0
2015	81	0	0	0	0	0	0	0
2016	81	0	0	0	0	0	0	0
2017	81	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Kisherend Község Önkormányzata nem rendelkezik bérlakás-állománnyal.

b) szociális lakhatás

Kisherend Község önkormányzata szociális lakásállománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanok lakáscélra történő használata, ilyen adattal önkormányzatunk nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

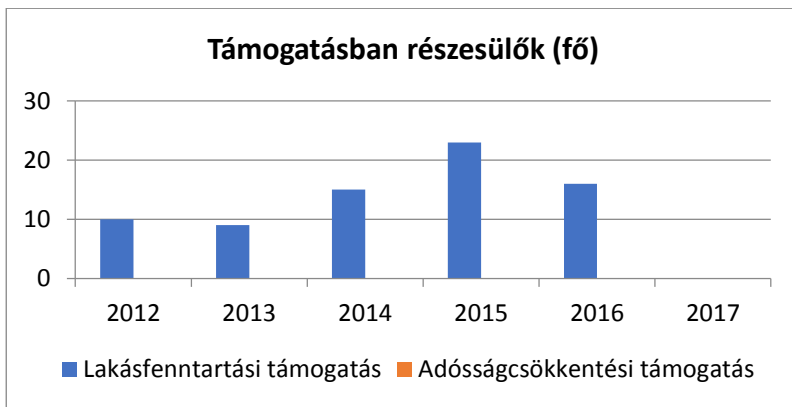
Önkormányzatunk nyilvántartása és adatai alapján Kisherenden a hajléktalanság problémája nem merült fel, hajléktalan személy kilétéről nincs tudomásunk.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	10	0
2013	9	0
2014	15	0
2015	23	0
2016	16	0
2017	na	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak nyújtanak segítséget ezek a támogatási formák. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki a fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Az adósságcsökkentési támogatás (az Szt. szabályozza a feltételeit) nem kötelező ellátási forma, Kisherend Község Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati rendeletében nem szabályozza.

f) eladósodottság

A kirobbanó és egyre jobban elhúzódó gazdasági válság következményeként a családok döntő többsége nem képes fizetni a jelentős mértékben megemelkedett hiteleket, így a mindennapi megélhetésük veszélybe került, illetve egyre több lakás kerül elárverezésre.

Településünkön is sajnos jellemző az elszegényedés, az adósságok meg nem fizetése, ezáltal több ingatlanon is banki végrehajtást kezdeményeztek a hitelintézetek. Ám tényleges végrehajtásra, kilakoltatásra még nem került sor.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön nem élnek külterületeken és telepeken.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Kisherend területén nem található telepek, illetve szegregátumok.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem rendelkezünk releváns adatokkal.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság átrendeződésének folyamatai

Kisherend területén nincs szegregációval veszélyeztetett terület.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5.§-a előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- az fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- a védőnői ellátásról,
- az iskolai-egészségügyi ellátásról

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magába foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Betegségmegelőző és szűrőprogramokat a védőnők rendszeresen nyújtanak a lakosság és az intézmények részére.

Az egészségügyi alapszolgáltatást hetente egy alkalommal a településen végzi az egerági háziorvos. Akinek szüksége van rá a hét többi napján a falubusz igénybevételével el tud jutni a szomszéd Egerág településre, ahol a háziorvos rendel. A szakellátások csak a megyeszékhelyen Pécsen vehetők igénybe itt is segít az Önkormányzat azzal, hogy igény szerint a falubusz elviszi a betegeket az ellátási helyre.

Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0		
2013	0		
2014	0		
2015	0		
2016	0		
2017	0		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	13
2013	13
2014	8
2015	7
2016	8
2017	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota

megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Kettő jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon.

A közgyógyellátásban részesülők számában az évek folyamán folyamatos csökkenés figyelhető meg. 2015. évben a nyugdíjszerű ellátásoknak a megváltozása következtében sokan elestek ettől az ellátási formától, ami ezeknek a családoknak nagy nehézséget jelent a gyógyszerek megvásárlásakor.

2013. évtől kezdődően a törvényi változásoknak megfelelően az alanyi jogú és normatív közgyógyellátási igazolvány igénylés átkerült a járási hivatalokhoz.

Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	na	0	na
2013	na	0	na
2014	na	0	na
2015	na	0	na
2016	na	0	na
2017	na	0	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díj alanyi jogon vagy méltányosságból igényelhető, az ápolat személy egészségi állapotától függően. A méltányosságból adható ápolási díj nem kötelező az önkormányzatok számára, a szociális törvény csak lehetőséget biztosít a szabályozásra. Kisherend Község Önkormányzata Képviselő-testülete nem élt a törvény adta lehetőséggel, így méltányosságból nem igényelhető ápolási díj a településen. Az ápolási díjban részesülők alanyi jogon jogosultak az ellátásra.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Koragyermekkor kötelező szűrésekhez hozzáférés:

- Védőnői látogatások alkalmával a családok otthonában
- Tanácsadóban, 1 hónapos, 3 hónapos, 6 hónapos, 1 éves, 2 éves, 3 éves, 4 éves, 5 éves, 6 éves korban a védőnői szűrővizsgálatok alkalmával.

Iskolaegészségügy területén:

- 2. osztály, 4. osztály, 6. osztály, 8. osztály, 10. évfolyam, 12. évfolyam kötelező védőnői szűrése, ami kiterjed a szomatikus és mentális fejlettség vizsgálatára is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz szintén a közeli nagyvárosban jut a lakosság.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Napjainkban nagyon sok szó esik az egészséges táplálkozásról, amit nem könnyű megvalósítani. Már az alapanyagok megválasztására nagy gondot fordítunk.

Törekednünk kell a következők betartására:

- Növelni kell a zöldségek és gyümölcsök fogyasztását
- Csökkenteni kell a só és cukor felhasználását
- Törekedni kell a teljes kiőrlésű kenyerek, péksütemények fogyasztására
- A tejtermékeknél az alacsony zsírtartalmú termékeket fogyasszunk
- Mozogjunk rendszeresen
- Naponta legalább ötször étkezzünk

A közintézményekben Egerág Község Önkormányzata működteti és tartja fenn a konyhát. Az ételek előállításánál során biztosítják az egészséges ételek kínálatát a gyerekeknek. Nem import, piacon vásárolt hazai, hanem zömében saját előállítású alapanyagok felhasználásával állítják elő az ételeket, frissen őrölt teljes kiőrlésű tönkölybúzából, rozslisztből sütik a kenyeret, péksüteményeket, kelt tésztákat stb. A konyha biztosítja az élettani szükségleteknek megfelelő tápértékű és minőségű ételeket a gyermekek részére.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kisherend lakosainak a közeli Egerág és Kozármisleny településeken van sportolási lehetőség.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

2000. évtől működik falugondnoki szolgálat, ami a lakosság ellátásában, orvoshoz és egyéb szolgáltatásokhoz való jutásban segít. A szociális törvényben meghatározott alapellátási feladatok elvégzésére Kisherend Község Önkormányzata 2008. óta ellátási szerződést kötött a SZOCEG Nonprofit KFT-vel, aki az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a lakosság számára:

Házi segítségnyújtás: A hét öt munkanapján az egyedül élő, vagy házasságban, élettársi kapcsolatban élők, de egészségi állapotuk miatt mozgásukban korlátozott rászorultak otthoni gondozása, segítése. Gondozási tevékenységek: ebédeltetés, bevásárlás, gyógyszeríratás-, kiváltás, fürdetés, személyi higiéné biztosítása.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A szolgáltatás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló időskorú, valamint fogyatékos személyek részére nyújt segítséget. A házi gondozott lakásába felszerelt jeladó egy központi átjátszó antenna segítségével üzenetet küld a központi ügyeleti számítógépre és amennyiben szükséges, az ügyeletes gondozó azonnal intézkedni tud a nap bármely szakában.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen az egyenlőség elve alapján jut bárki bármilyen szolgáltatáshoz. Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére az Önkormányzathoz panasz nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A falugondnoki szolgálat a betegeket rendszeresen eljuttatja a központban lévő szakrendelésekre. Az időseknek és igény szerint a lakosságnak a gyógyszerellátást biztosítja.

Az önkormányzat évente egyszer természetbeni támogatást nyújt a rászoruló családoknak. A közmunkaprogram keretein belül bozótos kitisztítására is sor kerül. Az itt kitermelt, fűtésre alkalmas fát osztja szét az önkormányzat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az Önkormányzat segíti és támogatja a hátrányos helyzetű rétegek kulturális hátrányainak mérséklését, fontos feladatának tartja esélyegyenlőségük javítását a kulturális javakhoz történő hozzáférésben.

Településünkön 2008 óta működik a közösségi könyvtár. A könyvtár a fiataloknak és az időseknek is egyaránt olvasási és kikapcsolódási lehetőséget jelent. A községi művelődési ház pedig teret ad a közösségi rendezvények lebonyolítására.

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a településen lévő „szellemi tőkét” bevonja a város társadalmi életébe.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Mivel településünkön kis számban élnek romák, ezért nálunk nincs etnikai konfliktus, így kezelésükre sincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi civil szervezet és a fiatalok közössége rendszeresen végez önkéntes munkát. Mind a település arculatának kialakításában, mind pedig az idősek és a gyermekek támogatásában egyaránt.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A regisztrált álláskeresőik közül 50%- a alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, és alacsonyabb végzettséggel) rendelkezik, nehezen tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.	A képzési lehetőségek elérésének támogatása, a foglalkoztatás elősegítése. Álláskeresőik és képzésen való részvétel támogatása a szociális munka eszközeivel.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembé vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- **Pénzbeli és természetbeni ellátások:**
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) gyermekétkeztetés
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) Biztos Kezdet Gyerekház.
- **A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:**
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- **A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:**
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- **A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:**
 - a) a védelembé vétel,

- b) a családbafogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) a nevelésbe vétel,
 - e) az utógondozói ellátás elrendelése,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
 - h) a megelőző pártfogás elrendelése
- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt. 2013. szeptember 1. napjától hatályos 67/A. §-a a következők szerint határozza meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalmát. Ennek alapján:

Hátrányos helyzetű

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

a) *veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete*

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standardjainak hiányosságai és a környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

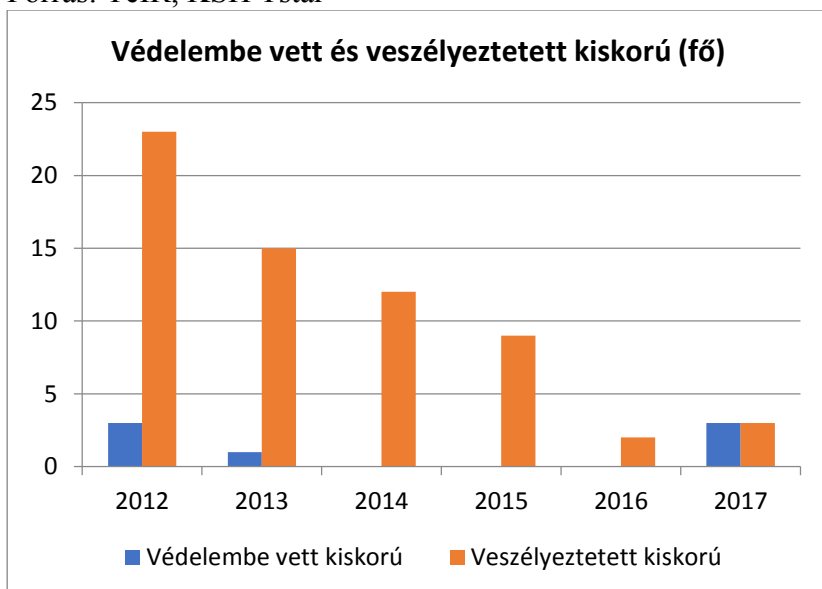
A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	3	23
2013	1	15
2014	0	12
2015	0	9
2016	0	2
2017	3	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó.

Településünkön 2012 évhez képest csökkent a veszélyeztetett kiskorúak száma, azonban az utóbbi években stagnál azoknak a száma és sajnos a védelembe vett gyerekek száma is stagnálást mutat. A védelembe vett gyerekekkel és családjukkal a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa rendszeresen kapcsolatot tart, számukra egyéni nevelési-gondozási tervet készít.

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

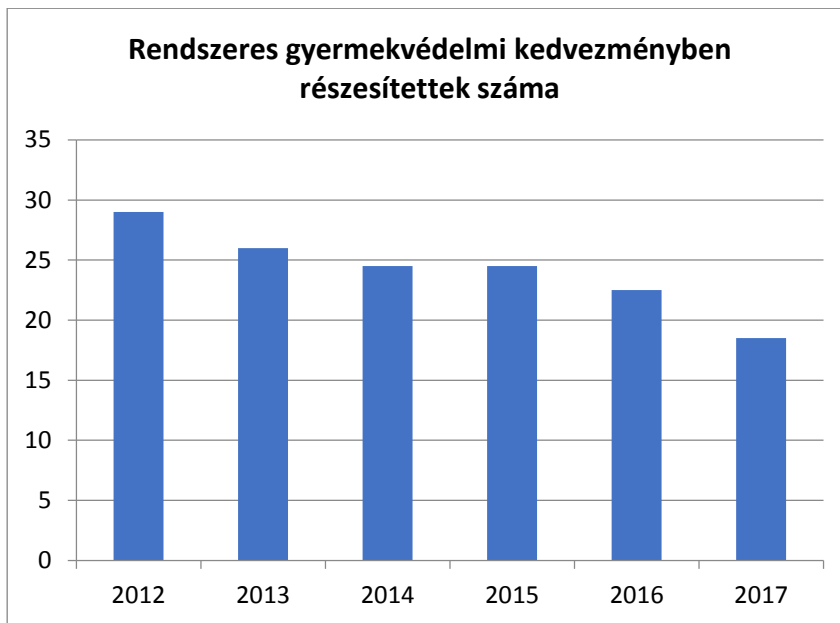
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	29
2013	26
2014	24,5
2015	24,5
2016	22,5
2017	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csekély mértékű csökkenése azzal magyarázható, hogy a szülő a jogosultságot nem hosszabítja meg, vagy jövedelme meghaladja a meghosszabbításhoz szükséges szintet, ennél fogva a gyermek ideiglenesen vagy véglegesen kikerül a támogatottak közül.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Kisherend Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a saját költségvetéséből a szülők helyzetének megkönnyítése érdekében minden évben egyszeri támogatást nyújt valamennyi óvodás és iskolás korú gyermek részére a nevelési-oktatási év kezdetekor a helyi rendeletben szabályozott feltételek szerint. Az önkormányzat 2011 óta születési támogatásban részesíti minden a településen született kisgyermek családját. Egyszeri támogatás, ami 10.000,- forintot jelent.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű, egészséges táplálékhoz. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkeznek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz

Kisherend község területén nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kisherend községben nincs szegregált lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

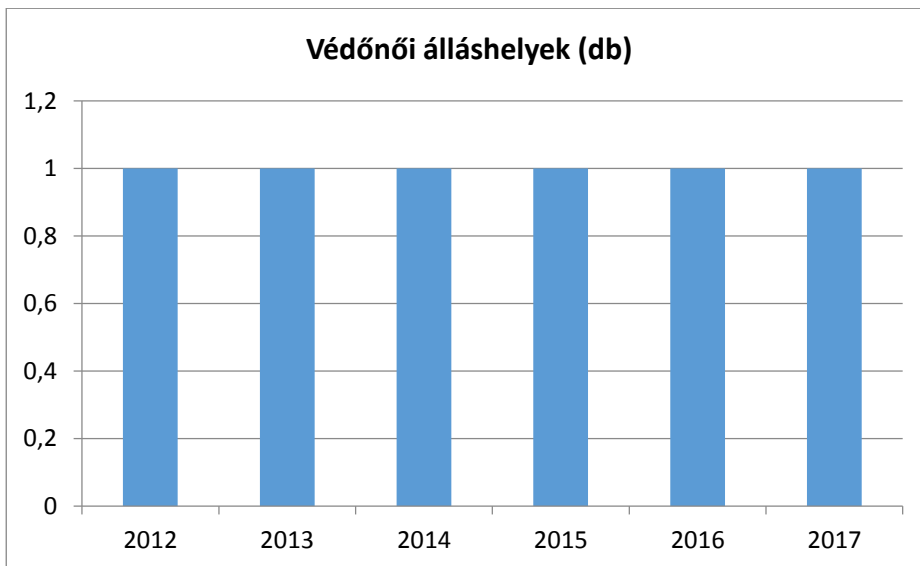
Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

- a) *védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)*

Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	
2013	1	
2014	1	
2015	1	
2016	1	
2017	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen nem működik saját védőnői szolgálat. A védőnői szolgálatnak Egerág településen van a székhelye. A védőnő körzetébe tartoznak Egerág, Kisherend, Szökéd és Áta települések. 1 védőnői álláshelyünk van. A védőnő havonta egyszer tart tanácsadást a háziorvosi rendeléssel párhuzamosan, de igény szerint házhoz is megy, ott látja el - a kisgyermekgondozással kapcsolatos - tanáccsal a szülőket.

A védőnő feladata:

- a nővédelem,
- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel,
- a várandós anyák gondozása,
- 6 éves korig a gyermekek gondozása
- óvodai, iskolai feladatok,
- egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezése, szervezése,

A védőnők tevékenységük során kapcsolatot tartanak és együttműködnek:

- az egészségügyi alapellátás többi tagjával,
- közoktatási intézményekkel,
- gyermekjóléti, szociális, családsegítést végző intézményekkel

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na
2017	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A házi orvos látja el a kisgyermek orvosi ellátását, vagy a szülő szabadon választott gyermekorvoshoz viszi gyermekét a mikrotérségben. Gyermek szakorvosi ellátáshoz a közeli városközpontban, Pécssett jutunk hozzá. Betöltetlen gyermek háziiorvosi praxisunk nincs.

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációról. Az óvodai ellátásban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Kisherend községben nem működik családi napközi, sem pedig bölcsőde. Bölcsőde kialakítását nem tervezi az önkormányzat, de családi napközit, ha megtalálja a megfelelő forrásokat, akkor igen. A környező településeken sem működik családi napközi, igény pedig lenne rá.

Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én))
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítőtje van.

e) Gyermekvédelem

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekvédelem intézményrendszere gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátásokra osztható fel, melyből az önkormányzati törvény alapján a települési önkormányzatok feladatkörébe a gyermekjóléti alapellátások tartoznak.

Az alapellátások közül a Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a gyermekek napközbeni ellátása és a hatósági gyermekvédelmi munka megoldott a városban.

A többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal, ez minden évben az áprilisi vagy a májusi testületi ülés napirendje között szerepel.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben lévő családok a településen elsősorban a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársainak a segítségét vehetik igénybe. Ők a személyes találkozások során információkkal, szakmai tanácsokkal látják el a bajban lévőket, illetve segítenek a családoknak, hogy szakemberekhez kerüljenek a problémájuk megoldásában. Az ilyen jellegű szolgáltatások a közeli nagyvárosban érhetőek el, amelyet a családok többsége igénybe is vesz.

Krízishelyzet kialakulásáról nincs tudomása az önkormányzatnak. Amennyiben krízishelyzet alakulna ki, úgy rendkívüli települési támogatás igénylésére van lehetőség településünkön.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Kisherend községben működik a Kisherendért Egyesület, aminek az egyik feladata az egészségfejlesztés és a szabadidős programok szervezése. A feladatot az önkormányzat segítségével látják el.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A Gyvt. 21/C. §-a alapján önkormányzatunk a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzat erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, nem érkezett ilyen irányú bejelentés, panasz, hogy hátrányos megkülönböztetés valósult volna meg.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A hátránykompenzáló szolgáltatások – Gyermekjóléti Szolgálat ügyelete az intézményben – nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szülei szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből és eseti gondozásból áll. Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik intézményközi megállapodások szerint. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és oktatása, akár magántanulóként, egyénre szabott tanrend keretében is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a közoktatásra vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását.

Fogalmak:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoportba tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.” A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselő biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A Többcélú Kistérségi Társulással kötött együttműködési megállapodás alapján az Apáczai ÁMK látja el:

Logopédiai ellátást, gyógytestnevelést, a gyógypedagógiai tanácsadást és korai fejlesztést, a sajátos nevelési igényű tanulók integrációs megsegítését.

A Többcélú Kistérségi Társulással kötött együttműködési megállapodás alapján az Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Speciális Szakiskola és Kollégium látja el a nevelési tanácsadási szakszolgáltatást.

Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012		0	0	0	0	0
2013		0	0	0	0	0
2014		0	0	0	0	0
2015		0	0	0	0	0
2016		0	0	0	0	0
2017		0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az Egerági Táltos Csikó Óvodába 2 csoportban átlagosan 40 óvodás jár. Az óvoda reggel 6-17 óráig tart nyitva, de rendkívüli esetben (szülő munkaidejének elhúzódása, halaszthatatlan tennivaló), meghosszabbítható. Az óvodába Áta, Szőkéd, Kisherend, Pécsudvard, Szemely településekről járnak gyerekek.

Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	0	0	0	0	0
2012/2013	0	0	0	0	0
2013/2014	0	0	0	0	0
2014/2015	0	0	0	0	0
2015/2016	0	0	0	0	0
2016/2017	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	0	0
2012/2013	0	0	0
2013/2014	0	0	0
2014/2015	0	0	0
2015/2016	0	0	0
2016/2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	0
2012/2013	0
2013/2014	0
2014/2015	0
2015/2016	0
2016/2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások biztosítottak. Helyben lévő óvoda- és iskolapszichológus nincs az intézményekben, de szükség esetén, egyeztetett időpontban szakember biztosított.

c) *hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs*

Az intézményekben szegregáció nem figyelhető meg, hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről még nem érkezett panasz, vagy bejelentés az önkormányzathoz.

d) *az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések*

Kisherenden nincs oktatási intézmény.

e) *pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)*

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik intézményközi megállapodások szerint. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és oktatás, akár magántanulóként, egyénre szabott tanrend keretében is.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyeinek növelése. A gyerekek körében egyre nagyobb problémát jelent a szabadidő értelmetlen eltöltése – csavargó gyerekek problémája (szünidő, iskola utáni szabadidő)	A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. Szabadidős programok, táborok szervezése Kulturált, biztonságos színterek működtetése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

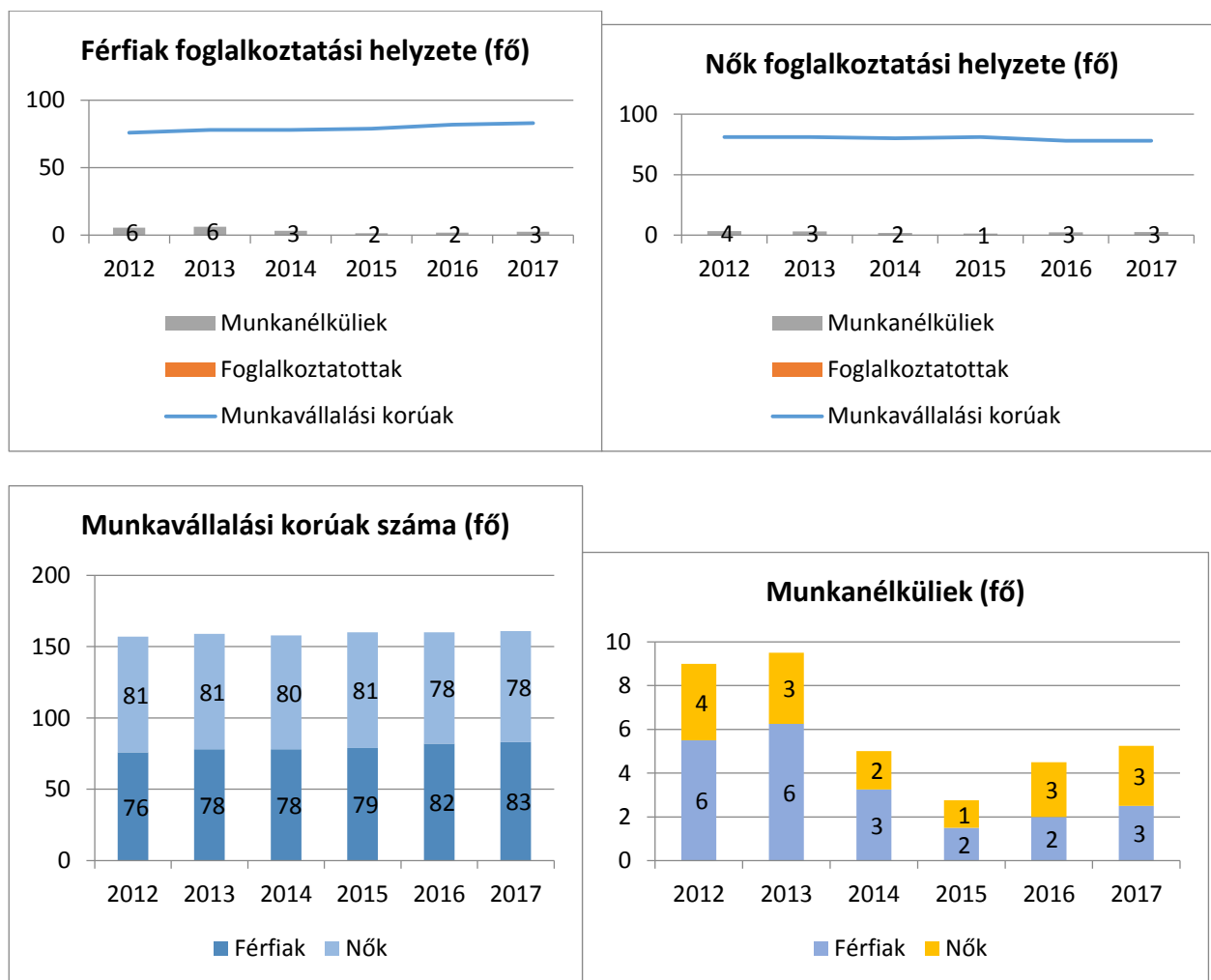
E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

a) *foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében*

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	76	81			6	4
2013	78	81			6	3
2014	78	80			3	2
2015	79	81			2	1
2016	82	78			2	3
2017	83	78			3	3

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kisherenden nem szerveznek foglalkoztatást segítő és képzési programokat. Az ilyen jellegű programokon a nők a megyeszékhelyen működő munkaügyi központ szervezésében tudnak részt venni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az évek óta elhúzódó gazdasági válság következtében a térségben számos munkahely megszűnt, így a munkanélküliség, a munkanélküliek száma évről-évre növekedő tendenciát mutat. Az állásukat elvesztők nehéz helyzetbe kerültek, évek is eltelnek miután lehetőségük adódik visszatérni a munka világába. Ez a helyzet az alacsony iskolai végzettségűekre jobban kihat, az ő esélyeik szinte a nullával egyenlő az elhelyezkedést illetően.

Elmondható, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők szinte csak az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás keretében tudnak „elhelyezkedni”, munkához jutni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás számos területén megfigyelhető a nők helyzetére vonatkozóan a hátrányos megkülönböztetés. Sok munkáltató már a pályázó személyes elbeszélgetése során kitér a családi helyzetre, a gyerekek számára, ami nem elfogadható. A munkahelyeken számos alkalommal megfigyelhető az azonos munkáért járó eltérő bérezés, vagy a nők számára szűkebb az előmeneteli lehetőség.

A településen nincs adat arra vonatkozóan, hogy panaszt tettek volna a hátrányos megkülönböztetés miatt.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. a környező településeken.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1		0
2013	1		0
2014	1		0
2015	1		0
2016	1		0
2017	1		0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadását, a védőnői szolgálaton kívül a család-, és gyermekjóléti szolgálat segíti. A családtervezés azonban még ma is sok esetben gondot, problémát jelent, a szociálisan hátrányos helyzetűek körében.

A család-, és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrségi riasztások és bírósági eljárások számszerű adatainak összegyűjtése mellett érdemes megnézni, hogy működik-e olyan szervezet, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak. (Ha működik ilyen a településen, az onnan kért számszerű adatokat össze kell vetni a rendőrségi feljelentések számával.) Ha az eredmények azt mutatják, hogy az erőszak megjelenik a településen, akkor javaslatokat kell tenni a nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal), de a megelőzésre tekintettel abban az esetben is szükséges hangsúlyt helyezni a tájékoztatásra, felvilágosító programokra, ha a nők elleni erőszakra vonatkozóan nem jelenik meg adat.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

Erre vonatkozó adatokkal nem rendelkezik önkormányzatunk. Sokszor a nők nem mernek segítséget kérni, illetve a rendőrséghez fordulni félve az újabb veréstől, megtorlástól, illetve a szégyentől is tartanak.

Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy kiemelt hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szervezeteket mutatják be, ismertetik ahová a bántalmazott nők fordulnak.

Kiemelt feladat a nők ez irányú tájékoztatása, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira történő figyelemfelhívás (pl. felvilágosító programok már az iskolában, terhesgondozáson, plakátokkal).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nincs anyaotthon, családok átmeneti otthona. Fel kell mérni, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokra milyen mértékben van igény. Tájékoztatni kell a lakosságot a településünkhöz legközelebbi anyaotthonról, családok átmeneti otthonáról, azok elérhetőségéről, illetve kapacitásáról. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

A Családsegítő Szolgálat színvonalas munkáját pszichológus segíti. A részvétel ingyenes, előzetes bejelentkezés alapján történik. Tapasztalatuk szerint a pszichológiai szolgáltatás több órában is ki lenne használva, de az intézmény anyagi helyzete sajnos több órát nem tud finanszírozni. A nevelési tanácsadóban foglalkoztatott pszichológus nagyban hozzájárul a felmerülő problémák kezelésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen élő hátrányos helyzetben élő nők és roma nők életminőségének javítása. A feltárt probléma a női szerepek és az iskolázottság hiánya	A nők felkészítése az anyaszerepre, a háziasszonyságra, a gondoskodó családanya szerepére, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

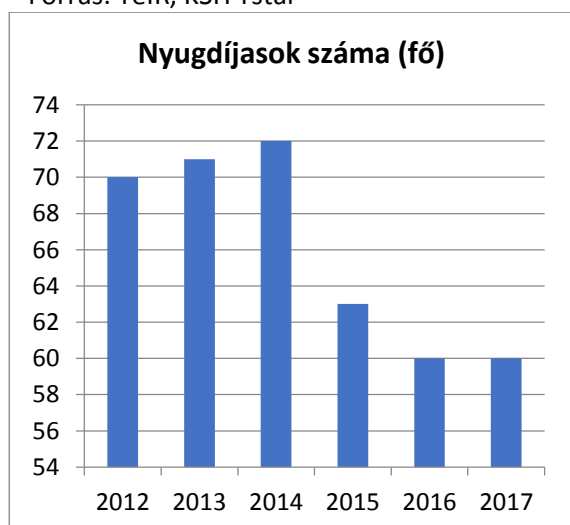
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A településünkön csökkenő tendenciát mutat a 65 éves, illetve a 65 évnél idősebb lakosok száma. Többnyire egyszemélyes háztartásban élnek, mert valamelyik házastárs (sajnos a férfiak többségben) már elhunyt és a gyermekek külön háztartásban más településen élnek. Jövedelmi helyzetük az átlag nyugdíjak alatt van. Többen vannak, akik rokkantsági nyugdíjból lettek öregségi nyugdíjasok. Ezért is alacsonyabb a nyugdíjuk az átlagosnál. Vannak olyan nénik, akiknek csak a férjük után járó járadékból él, mivel fiatal életükben háztartásbeliek voltak és igazolható jövedelemmel nem rendelkeztek, így sajátjogú nyugdíjra sem jogosultak. Lakhatási körülményeik megfelelőek, mert általában még aktív korukban gondoskodtak a megfelelő lakhatás kialakításáról. A településen működő házigazdászó szolgálat szinte minden idős embernek segítséget nyújt.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	27	43	70
2013	29	42	71
2014	29	43	72
2015	24	39	63
2016	20	40	60
2017	18	42	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Flt. 24. §-a értelmében az álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély állapítható meg, ha rendelkezik az Flt-ben meghatározott feltételekkel, valamint részére költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Flt. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik.

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. Az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja a munkanélküliség problematikája.

Az idősek foglalkoztatottságára Önkormányzatunk nem rendelkezik releváns adatokkal.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Gyorsan fejlődő világunk sürgető igénye az élethosszig tartó tanulás. Az időskorúak esetében különösen hiányos az informatika és az idegen nyelv ismerete. De hasznos lehet az egészség, az aktivitás megőrzésével kapcsolatos tudnivalók megtanulása is képzett szakemberektől. Jelenleg kevés olyan képzés van, amely céltudatosan az idősödők és idősek sajátos igényei szerint szerveződtek. A tanulás ennek a korosztálynak nem csak a társadalomban való részvétel szempontjából fontos és hasznos, de növeli az önbizalmat, csökkenti az elbizonytalanodás érzetét, javítja az önértékelést és az elfogadottságot.

A 45 éven felüliek munkavállalását nem segítik a foglalkoztatók, kivéve abban az esetben, ha igen jól képzett, a keresett feladathoz jól értő személy jelentkezik a munkára. Még ekkor is hátrány érheti, ha azonos végzettségű, de fiatalabb –ezért koránál fogva kevesebb tapasztalat birtokában lévő– álláskereső is megjelenik ugyanazon állásra.

Az 50 feletti, képzetlen, vagy igen szűk körű tapasztalattal rendelkező, munkanélkülivé vált személyek elhelyezkedése igen nehézkes.

Ez az a korcsoport, ahol még valószínűsíthető, hogy a család lakhatásának megoldása miatt hitelek vannak, a felnövekvő gyermekek még közép, vagy felsőfokú képzésben vesznek részt, így ezek havonta megjelenő, kötelező kiadásokat feltételeznek. Feltételezhető az is, hogy élnek a szülők, akik esetlegesen még tudnak segíteni a nyugdíjukból, vagy pont őket kell segíteni a korral együtt megjelenő egészségügyi problémáik miatt.

Ez a 45-62 éves korosztály még erőteljesen munkaképes, azonban a foglalkoztatók nem bíznak a teljesítőképességükben, tanulási képességükben, amivel a legújabb technológiákat el tudják sajátítani. Ez igen nagy hátrányt jelent azoknak, akik ebbe a korcsoportba tartoznak, és munkanélkülivé váltak.

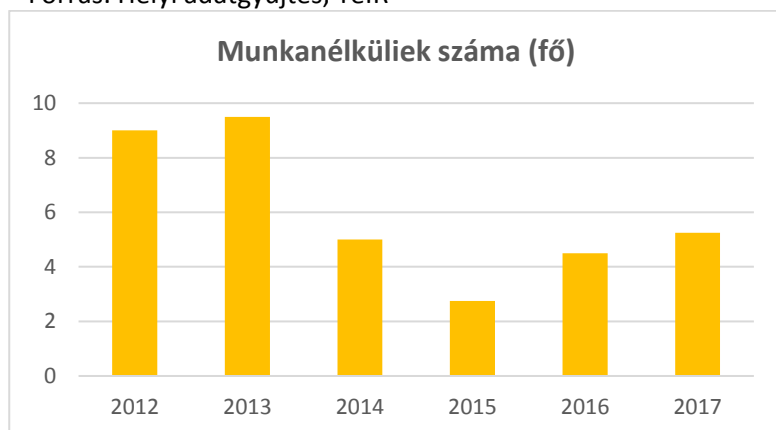
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, jóval nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	9	0	0%	0	na	na
2013	10	na	na	0	na	na
2014	5	na	na	0	na	na
2015	3	0	0%	0	na	na
2016	5	na	na	0	na	na
2017	5	na	na	0	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

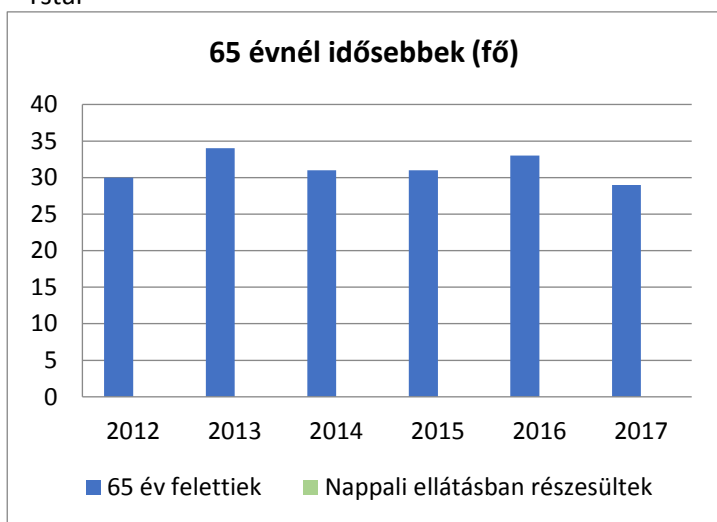
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Egerág és Kisherend községben a Szocceg Nonprofit Kft. biztosítja az idősek alapellátását. A településen háziorvosi szolgálat nem működik. Egerág községből jár át heti egy alkalommal a háziorvos. A betegek igényeit a faluban jól működő falugondnoki szolgálat és a SZOCEG Nonprofit Kft. által biztosított házigondozás maradéktalanul ellátja. Idősek nappali ellátását csak a szomszéd településen lehet igénybe venni, de eddig az időig nem volt rá igény.

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	30	na	na
2013	34	na	na
2014	31	na	na
2015	31	na	na
2016	33	na	na
2017	29	na	na

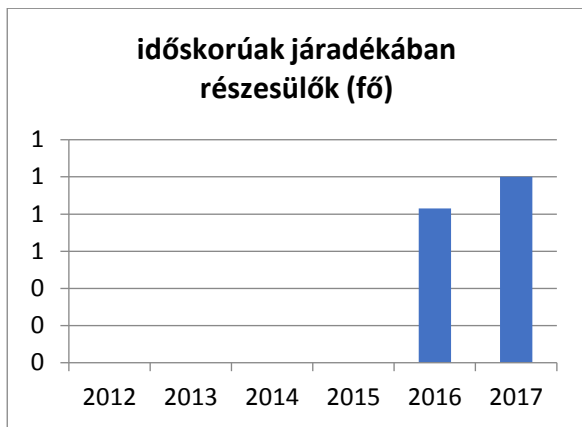
Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	na
2013	na
2014	na
2015	na
2016	1
2017	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) *kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés*

Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	na	na	na
2013	1	na	na	na
2014	1	na	na	na
2015	1	na	na	1
2016	1	na	na	1
2017	1	na	na	1

Forrás: TEIR

Kisherenden két kiemelt rendezvény van a, ami az idősebb korosztály számára is érdekes. A falunap és az idősek napja. Ezekben a rendezvényeken rendszerint rész vesz az időskorú lakosság. A településen állandó plébánia nincs. Havi egy alkalommal jár ki misézni a katolikus plébános a szomszéd településről. Színház látogatásra, sport rendezvényeken való részvételre nincs igény.

c) *idősek informatikai jártassága*

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes használni és kihasználni az informatika által kínált lehetőségeket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Szent Erzsébet Alapellátási Központ keretében működik Egerágon az idősek számára a nappali idősek klubja, ahová színes programokkal várják az időseket. Számukra kulturális programokat, valamint egészségügyi, prevenciós előadásokat is szerveznek. Az időseket a klubba a falubusz szállítja.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élők és családjukat nélkülöző idősek orvoshoz, szakellátáshoz való eljutása.	Az ellátásokhoz való eljutás biztosítása. A mai igényeknek, elvárásoknak megfelelő egészségház kialakítása, akadálymentesítése.
Magas az egyedül élők aránya, illetve felmerül a generációk közötti kapcsolat nehézsége. Veszélyeztető tényezők feltárása, észlelési hatékonyság növelése.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése. Veszélyeztető tényezőket jelző- és észlelő rendszer fejlesztése, kiterjesztése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármelyik halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

- a) *fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)*

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról szóló 1998. évi XXVI. tv.(a továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	11	13	24
2013	11	12	23
2014	10	12	22
2015	8	13	21
2016	8	13	21
2017	na	na	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	na	na	na
2013	na	na	na
2014	na	na	na
2015	na	na	na
2016	na	na	na
2017	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a további célpályázatok felkutatása. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatában.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, közintézményeket, közszolgáltatókat, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Községünkben nem működik támogató szolgálat, amely a fogyatékkal élőknek nyújt segítséget a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások valamint az egészségügyi szolgáltatások elérésében, segíti az önálló életvitelt. Támogató szolgálat működése jelentős segítséget jelentene a városban lakó fogyatékkal élő személyek önálló életvitelének, érdekérvényesítésének támogatásában.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák, amelyek a jogszabályok által biztosítottak a fogyatékkal élő személyek számára:

- fogyatékosági támogatás
- megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (rehabilitációs ellátás, rokkantsági ellátás)
- rokkantsági járadék
- közlekedési kedvezmény
- parkolási igazolvány

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, pontos nyilvántartott adattal önkormányzatunk nem rendelkezik.

Községünk ellátási körébe tartozó fogyatékkal élő személyek fogyatékosági támogatást, rokkantsági támogatást, valamint közgyógyellátást, illetve a nekik járó közlekedési kedvezményt veszik igénybe, ezeken felül egyéb ellátást, kedvezményt nem kapnak.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége biztosított.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel.

c) *munkahelyek akadálymentesítettsége*

Kisherenden nincsenek munkahelyek.

d) *közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége*

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő intézmények, járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodni szeretnénk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) *fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)*

A falugondnoki szolgálat a fogyatékkal élő személyeknek a közlekedést is megkönnyíti, elősegíti a szakellátásokra való eljutás. Fogyatékkal élők nappali ellátása csak a megyeszékhelyen Pécsen van lehetőség. Igény még nem volt rá, hogy valaki szeretet volna részesülni az ellátásban.

f) *pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)*

A falugondnoki szolgálat településünkön minden rászorulóknak segít. Külön figyelmet fordít az idősek és a fogyatékkal élő személyekre. Biztosítja az orvosi ellátásra való jutást, segít a bevásárlásban és a gyógyszerek kiváltásában egyaránt. Az önkormányzat rendszeres támogatást nyújt úgy szociális munkában (Pl: favágás, fűnyírás, akadálymentesítés stb.), mint téli tüzelő támogatásában egyaránt.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van. A humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése alacsony. Fogyatékossgal kapcsolatos társadalmi aktivitás alacsony.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek feltérképezése a megváltozott képességűek foglalkoztatására. Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Közfeladatot ellátó szervezeteink, akikkel az esélyegyenlőségi program megalkotása során együttműködtünk: az Egerági Táltos Csikó Óvoda, az Egerági Általános Iskola, Esztergál Lajos Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat és Központ, a Háziorvosi Szolgálat, illetve a Védőnői Szolgálat.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat kiemelten kezeli az egyházzal, illetve a településen működő egy civil szervezettel való együttműködést. A lakosság túlnyomó többsége római katolikus vallású. Az önkormányzat tagjai (polgármester, képviselők) mind aktív tagjai a civil egyesületnek. Rendezvények szervezését, a gyermekek és a fiatalság összefogását mind szoros együttműködésben végezzük.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

1. Kisherend Község Önkormányzata a SZOCEG Nonprofit Kft.-vel ellátási szerződést kötött a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben szabályozott házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősök nappali ellátása, szociális alapellátásokra vonatkozóan. A SZOCEG Nonprofit Kft biztosítja a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősök nappali ellátása (idősök klubja) szociális alapellátásokat Kisherend község közigazgatási területén állandó lakhellyel rendelkező és az arra rászoruló személyek részére.
2. Kisherend Község Önkormányzata a pécsi Többcélú Kistérségi Társulás Kistérségi Egységébe tartozik, mely az Esztergár Lajos Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központtal kötött együttműködési megállapodást a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás teljesítésére. Két fő foglalkozik Kisherenden rendszeresen az érintett családokkal és gyermekekkel. Egy fő a gyermekjóléti szolgáltatást, egy fő pedig a családsegítést látja el. Havonta 1-2 alkalommal családlátogatást tartanak.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Kisherend községben működik egy civil szervezet, ami magába foglalja a gyermekektől kezdve az idősökig minden érdeklődőt. Nagy szerepet játszanak a programok szervezésében. A közterületek karbantartásában illetve a pályázatok benyújtásában, közösségfejlesztésben az önkormányzattal szorosan együttműködve.

f) *for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.*

Nem releváns

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába*

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, társintézményekre, közoktatási intézményekre, szervekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások. Az adatgyűjtés kiterjedt Kisherend Község közigazgatási területén a kistérségi és helyi dokumentumokra. A Program átfogó képet ad a településen élő célcsoportok hétköznapi életéről, lehetőségeiről, jövőjéről. Az elkészült dokumentumtervezet a helyben szokásos módon került közzétételre, azzal a céllal, hogy a lakosság megismerje és véleményét elmondja.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.*

Kisherend település mindössze 216 főt számlál, ami alapján elmondható, hogy mindenki ismer mindenkit. Ebből adódóan a végrehajtással kapcsolatos észrevételek visszacsatolása a személyes beszélgetés útján fog megvalósulni. Ha nem is közvetlenül az önkormányzat dolgozóinak érkeznek az észrevételek, akkor a partnerekhez, akiken keresztül közvetetten az önkormányzat értesülni fog mindenről.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - alacsony iskolázottság - magas munkanélküliség, illetve a munkanélküliség növekedése - rossz lakhatási körülmények - szemléletváltás - motivátlanság - egészségi állapot rosszabb az átlagnál - adósságesapda 	<ul style="list-style-type: none"> - munkahelyteremtés - helyben lévő képzések szervezése - felvilágosítás - START munkaprogram megszervezése - Közfoglalkoztatás bővítése - Családok lakáskörülményeinek javítása - Egyházközség bevonása
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - szabadidő értelmetlen eltöltése – csavargó gyerekek - 3 H-s gyermekek lemorzsolódása - nyári szünetben programok szervezése - nőtt a mélyszegénységben élő gyerekes családok száma - alkohol, droproblémák - testi, lelki, érzelmi elhanyagoltság 	<ul style="list-style-type: none"> - családi napközi szervezése - felzárkóztató programok - szabadidő hasznos eltöltésére programok szervezése, táboroztatás - egyedülálló szülők segítése - helyi ifjúsági politika (rövid-, hosszú távú cselekvési tervek) - családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat megerősítése - civil szervezetek bevonása - prevenció (DADA program, Anonim csoportok meghívása)
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - elmagányosodás, „feleslegessé válás” problémája - egészségügyi, mentális, szociális problémák - közösségi élet hiánya - tevékeny időskor hiánya - önellátási gondok - szociális otthonok zsúfoltsága, várakozási lista 	<ul style="list-style-type: none"> - idősek napközije - nyugdíjasházak létesítése - jelzőrendszer kiépítése - időseket bevonni a közösségi életbe - kulturális tevékenység szervezése - szűrővizsgálatok szervezése
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - alacsony iskolázottság - elavult szakképzettség - munkanélküliség - részmunkaidős munkahelyek hiánya - GYES, GYED lejártá után elhelyezkedési nehézségek - Bérézésben különbségek - Egyedüli családfenntartó – létfenntartási gondok 	<ul style="list-style-type: none"> - munkahelyteremtés - képzések szervezése - részmunkaidő, távmunka - bölcsődei, óvodai férőhelyek biztosítása - rugalmasság a munkáltató részéről - egyenlő bánásmód erősítése, népszerűsítése

Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - közlekedési problémák miatti bezártság - akadálymentesítés hiánya - munkalehetőség hiánya - kevés a speciális iskolai férőhely - kirekesztődés, elszigetelődés - bentlakásos intézmények hiánya - információhiány - társadalom részéről való elfogadás 	<ul style="list-style-type: none"> - akadálymentesítés - pályázati forrásokból célzott támogatás - foglalkoztatásuk elősegítése, támogatása - szemlélet megváltoztatása - szakemberek képzése - napközbeni ellátásuk megoldása - érdekvédelem, egyesületek erősítése - fórumok szervezése, lehetőség a bemutatkozásra - intézmények, férőhelyek növelése
------------------	---	---

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák (és nem romák), mélyszegénységben élők életszínvonala, lakhatási körülménye normalizálódik.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek biztonságát, veszélyeztetettségük megelőzését, a települési átlag életszínvonalához történő felzárkózását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrző programjaira, aktív programokkal csökkentjük az elmagányosodás folyamatát, továbbá a szolgáltatásokhoz történő hozzáféréseinek segítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítését, elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz, középületekhez, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Életszínvonal közti különbségek csökkentése	A mélyszegénységben élőkre jellemző, hogy a kevés jövedelmükkel rosszul gazdálkodnak. Nem tudják beosztani a pénzüket.	A mélyszegénységben élőket megtanítani a jövedelmükkel való jó gazdálkodásra.	A település természeti, épített környezetét meghatározó dokumentumok	Takarékos gazdálkodás ismereteinek átadása, háztartási napló vezetése, családsegítő szolgálat	polgármester	2024.12.31.	Évente érintett szervezetekkel tanácskozás, szakmai egyeztetés a megvalósulásról.	Pályázati forrás Helyi szakemberek bevonása	Fokozott odafigyelés
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Interaktív játszótér, fejlesztő eszközök beszerzése, nyári táborok szervezése	Megnőtt a mélyszegénységben élő gyermekes családok száma	A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése. A településen élő gyermekek helyzetének, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése.	A település természeti, épített környezetét meghatározó dokumentumok	Helyzetfelmérés, a családok és a családokban élő gyermekek életkörülményeinek feltárása. Célcsoport számára nyári táborok megszervezése	polgármester	2023.12.31.	Fejlesztendő gyermekek támogatása.	Pályázati források helyi szakemberek és civil szervezetek bevonása	Fokozott odafigyeléssel
III. A nők esélyegyenlősége										
1	bölcsőde, családi napközi	A településen élő hátrányos helyzetben élő nők életminőségének javítása	Nők könnyebb visszaintegrálása a munkaerő piacra.	Nincs ilyen	családi napközi kialakítása	Polgármester,	2024.09.16.	Nők elhelyezkedésének növelése	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Civil Szervezetek,	Munkaerő piacra való könnyebb visszatérés
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek számára aktivitást megőrző programok szervezése, napközbeni szállításuknak való megoldása.	Elmagányosodás, "feleslegessé válás" érzésének elkerülése	Az egyedülálló, idős emberek programokban történő bevonása, a hovatartozás érzésének erősítése, generációk közötti	Idősügyi Koncepció	Programok, előadások szervezése	polgármester	2024.09.16.	Az idős emberek bevonása a közösségi életbe	Pályázati források, szociális és kulturális szakemberek bevonása	Időskori prevenció szemléletének erősítése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			különbség csökkentése, izoláció, mobilitás csökkentése							
2	Szakellátásra való eljutás, egészségház kialakítása	Az idők akadály nélkül, kényelmesen eljuthassanak a megfelelő szakellátásra, illetve az alapellátás komfortossá tétele.	Az ellátások zavartalan biztosítása. A mai igényeknek, elvárásoknak megfelelő egészségház kialakítása, akadálymentesítése.	A település természeti, épített környezetét meghatározó dokumentumok. Helyi településfejlesztési koncepció.	A már meglévő ingatlan felújítása.	polgármester	2024.09.16.	Az új egészségház átadása.	pályázati és önkormányzati források	fenntartás költségeinek biztosítása
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élők, szülők, családtagok részére intézmények akadálymentesítése	Fogyatékkal élők, vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtagok akadályoztatása a hétköznapi életben.	A fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása azáltal, hogy a közintézmények akadálymentessé válnak.	1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról	Közintézmények akadálymentesítése.	polgármester	2024.09.16.	Fogyatékkal élők, szülők, családtagok elégedettsége.	pályázati forrás, helyi szakemberek bevonása	Társadalmi integráció

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

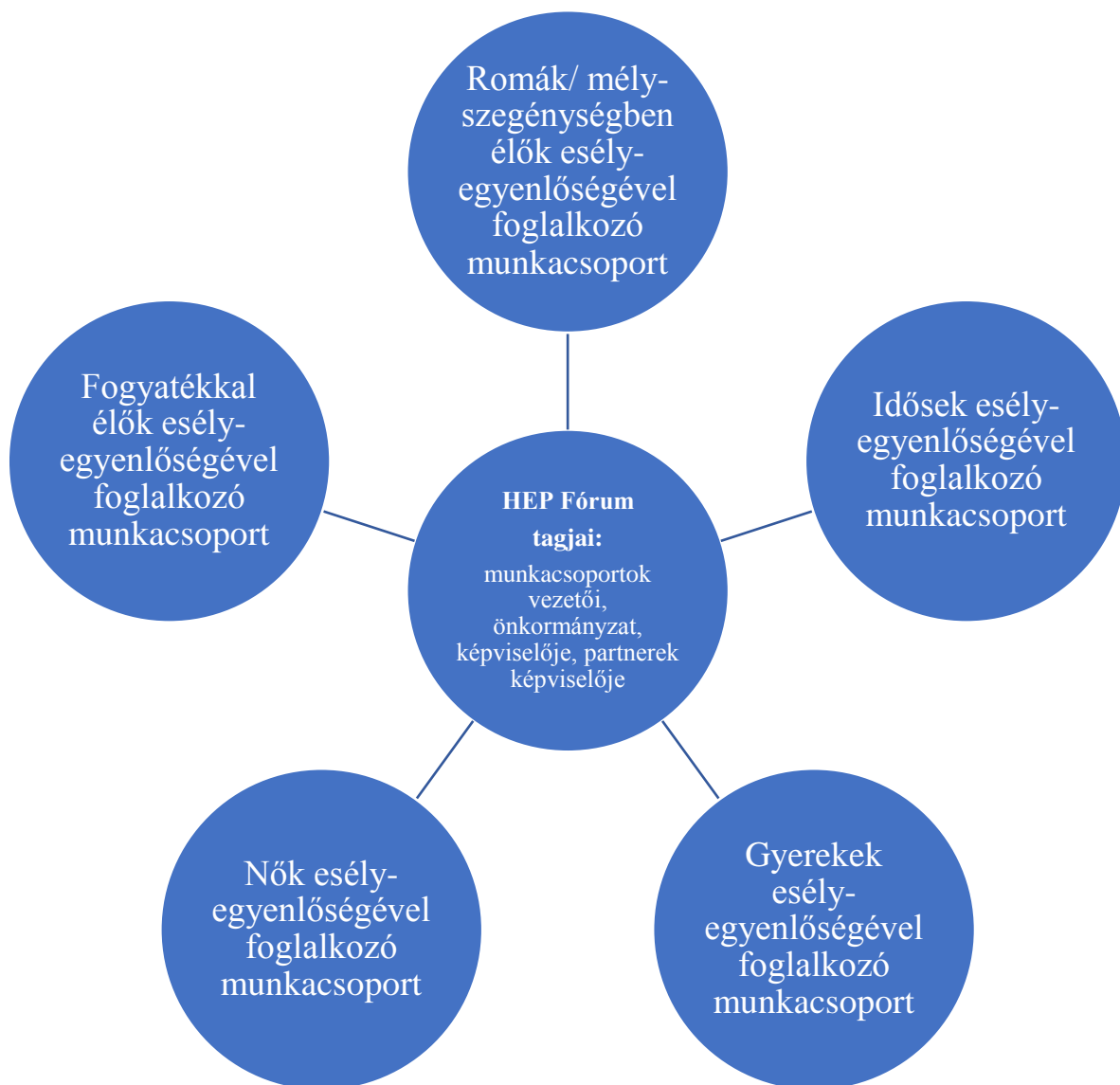
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület faktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

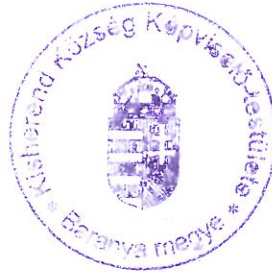
4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kisherend község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket, a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kisherend község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ...09/2019.(IX.17.)... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum: 2019.09.17.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, connected strokes.

Aláírás

Kisherend Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum	Partner aláírás
-------	-----------------

Dátum	Partner aláírás
-------	-----------------

Dátum	Partner aláírás
-------	-----------------

--	--

KIVONAT

Kisherend Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2019. szeptember 17. napján megtartott nyilvános testületi üléséről készült jegyzőkönyvéből.

Kisherend Község Önkormányzata Képviselő-testülete egyhangúlag 3 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül, nyílt szavazással a következő határozatot hozta:

**Kisherend Község Önkormányzata Képviselő-testületének
29/2019.(IX.17.) határozata**

Kisherend Község Önkormányzat Képviselő-testülete a **Helyi Esélyegyenlőségi Programot az előterjesztés alapján elfogadta.**

Határidő: azonnal

Felelős: Varga Zsolt polgármester

Varga Zsolt sk.
polgármester

dr. Korossy Ildikó sk.
jegyző

A kiadmány hitelül:

Egerág, 2019. október 01.

Heilmann-né Kistóth Agnes
Heilmann-né Kistóth Agnes
ig.főmunkatárs

